

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

po Zahtjevu zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić u vezi primjene različitih teritorijalnih zakonskih i podzakonskih rješenja o upravljanju posebnim kategorijama otpada na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine

Sarajevo,
listopad, 2022. godine

Broj: 01-26-7-005-9/22
Sarajevo, 12.10.2022. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po podnesenom Zahtjevu za davanje mišljenja zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić, Prušćakova 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, zaprimljenom dana 14.3.2022. godine pod brojem: 01-26-7-005-1/22, na svojoj 110. (stotinudesetoj) sjednici, održanoj dana 12.10.2022. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 14.3.2022. godine pod brojem: 01-26-7-005-1/22, zaprimilo Zahtjev podnesen od strane zajedničke advokatske kancelarije Inja Pašalić, Elma Kebo i Ada Hasečić, Prušćakova 9, 71000 Sarajevo (daljnje u tekstu: Podnositelj zahtjeva), sukladno s člankom 25. točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), kojim se traži izdavanje mišljenja i preporuke u svezi primjene članka 4. i primjene članka 25. stavak (2) Zakona o konkurenciji (daljnje u tekstu: Zahtjev).

Podnositelj zahtjeva, zaprimljenim podneskom postavlja pitanja u vezi primjene različitih teritorijalnih zakonskih i podzakonskih rješenja u upravljanju posebnim kategorijama otpada na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine, gdje navodi sljedeće:

- Upravljanje otpadom na jedinstvenom tržištu Bosne i Hercegovine regulirano je na razini entiteta i distrikta različitim zakonskim i podzakonskim rješenjima;
- Obveza plaćanje naknada za posebne kategorije otpada (gume, baterije, akumulatori, ulja i vozila) se odnosi na uvoznike, proizvođače i distributere ovih proizvoda i izravno utječe na cijenu samog proizvoda;
- člankom 8.,9.,10. i 11. „Uredbe o proizvodima koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada i kriterijima za obračun i način plaćanja naknade“ (Službene Novine Federacije BiH, br.59/21) (daljnje u tekstu: Uredba), koju je donijela Vlada FBiH, izravno se utvrđuju cijene naknade za upravljanje otpadom (putem propisanog koeficijenta), koja se ima platiti JU Fondu za zaštitu okoliša FBiH, a čime Vlada FBiH diktira tržišnu cijenu na tržištu upravljanja otpadom;
- da li se Uredbom Vlade FBiH narušava slobodno formiranje cijena na tržištu;
- da li obveznici plaćanja ove naknade, koji plaćaju različite naknade u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, imaju isti položaj na tržištu BiH, odnosno da li se radi o primjeni različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- da se po službenoj dužnosti razmotri da li su momentalna zakonska i podzakonska rješenja iz predmetne oblasti, sukladno s odredbama Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je u postupku obrade predmetnog Zahtjeva, zatražilo podatke, pojašnjenja i dokumentaciju od Federalnog Ministarstva okoliša i turizma, Fonda za zaštitu okolišu Federacije BiH i Vlade Brčko Distrikta.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da zakonski okvir uređenja oblasti upravljanja otpadom u Bosni i Hercegovini čine:

- Zakon o upravljanju otpadom Federacije BH („Službene novine Federacije BH“, br.33/03, 72/09 i 92/17),
- Zakon o upravljanju otpadom Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br.70/20 i 63/21),
- Zakon o upravljanju otpadom Brčko Distrikta BH („Službeni glasnik Brčko Distrikta BH“, br: 25/04, 1/05,19/07,2/08 i 9/09).

Zakonski okvir za donošenje same Uredbe na koju ukazuje Podnositelj zahtjeva, kao i Uredbe o načinu raspodjele i ulaganja prikupljenih naknada za posebne kategorije otpada i uvjeti za dodjelu poticajnih sredstava (Službene Novine Federacije BiH, br.59/21), te Pravilnika o upravljanju otpadnim uljima, Pravilnika o upravljanju otpadnim baterijama i akumulatorima, Pravilnika o upravljanju otpadnim vozilima i Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama („Službene novine Federacije BH“, 94/21), sadržan je u članku 18a. stavak (4) i članku 58. stavak (3) Zakona o upravljanju otpadom Federacije BH, koji kaže da će se Provedbenim propisima utvrditi kriteriji za obračun i plaćanje naknada za posebne kategorije otpada, te visina naknade za određene proizvode koji poslije upotrebe postaju posebna kategorija otpada.

Predmetnom Uredbom, uređene su kategorije otpada na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, tj. otpadni akumulatori, gume, ulja/maziva i otpadna vozila, odnosno definirana obveza plaćanja naknada za ovu vrstu otpada, utvrđeni jasni i precizni kriteriji obračuna i načina plaćanja naknada, gdje su obveznici oni gospodarski subjekti koji plasiraju robu na tržište (uvoznici, proizvođači i distributeri), vrše prijavu plasmana ovih proizvoda, izvještavaju i plaćaju naknadu po principu „produžene odgovornosti uvoznika i proizvođača“, što je ujedno i jedan od osnovnih postulata EU direktiva o upravljanju otpadom.

Uredbu upotpunjava, između ostalih, i Uredba o informacionom sustavu upravljanja otpadom („Službene novine Federacije BH“, broj: 97/18), kojom se propisuje obveza vođenja detaljnih podataka, kako o plasmanu proizvoda koji poslije upotrebe postaju posebna kategorija otpada, tako i o upravljanju posebnim kategorijama otpada, dok čitav set pravilnika detaljno regulira upravljanje otpadom, obveze i odgovornosti obveznika sustava, te na taj način kontroliše i prati kretanje i stanje otpada.

Cilj donošenja Uredbe jeste zaštita okoliša i ljudskog zdravlja, očuvanje prirodnih resursa, razvoj suvremenih tehnologija u proizvodnji istih, uspostava optimalnih sistema upravljanja i doprinos razvitku gospodarstva u segmentu upravljanja otpadom, što je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Federacije BiH, koju donosi Parlament Federacije BiH, a stručne i druge poslove u izradi Strategije vrši Federalno ministarstvo okoliša i turizma. Strategija mora biti usklađena sa Strategijom ekonomskog razvoja Federacije BiH i kantonalnim planovima ekonomskog razvoja. Federalni plan upravljanja otpadom donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Dakle, Zakonom o upravljanju otpadom Federacije BiH, utvrđene su sve ovlasti u predmetnoj oblasti, a koja se konkretno odnose na Vladu Federacije BiH i Federalno ministarstvo okoliša i turizma, neophodna za izgradnju samog sustava upravljanja otpadnim gumama, baterijama i akumulatorima, uljima i vozilima, njegovo funkcioniranje u praksi, što je od općeg značaja za najširu društvenu zajednicu i sve građane Bosne i Hercegovine.

U Republici Srpskoj donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom („Službeni glasnik RS“, br. 70/20 i 63/21) u kojem su utvrđene visine i način plaćanja naknada za posebne kategorije otpada, odnosno propisane su iste naknade za navedene vrste otpada (gume, ulja, vozila, akumulatori i baterije) koje se primjenjuju i u Federaciji BiH.

Na temelju podataka dostavljenih od Vlade Brčko Distrikta, konstatirano je da Plan upravljanja otpadom u Brčko Distriktu, još uvijek nije donesen, mada je Strategijom zaštite životne sredine u razdoblju 2016-2026 godine, predviđena izrada regulative i tehničkih naputaka vezanih za obveznu izradu Plana upravljanja otpadom.

Što se tiče posebnih kategorija otpada, na koje ukazuje Podnositelj zahtjeva, dostavljeni podatci pokazuju da u Brčko Distriktu ne postoji organizirano odvojeno prikupljanje ove vrste otpada, s izuzetkom otpadnih baterija i akumulatora, koji se tretiraju u pogonu fabrike „Tesla“ d.d. Brčko Distrikt. U Brčko Distriktu ne naplaćuje se naknada za upravljanje otpadom, jer nije formiran Fond za zaštitu okoliša i ne postoje pogoni za reciklažu, te s obzirom na situaciju koja je trenutno u Brčko Distriktu, Konkurencijsko vijeće nije vršilo dalju analizu odredbi zakonskih propisa koji se odnose na ovu oblast u Brčko Distriktu.

Konkurencijsko vijeće sukladno s odredbama Zakona o konkurenciji ima isključivu nadležnost u odlučivanju o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine, te vođenje upravnih postupaka kod zabranjenih konkurencijskih djelovanja, sukladno s člankom 20. i člankom 25. stavak (1) točke d), e) i f) Zakona.

U okviru svojih nadležnosti Konkurencijsko vijeće u svim svojim postupcima za svaki konkretan slučaj posebno, utvrđuje mjerodavno tržište. Konkurencijsko vijeće je nadležno da sukladno s člankom 25. stavak (1) Zakona, propisuje i daje tumačenje općih i posebnih definicija konkurencijskih pojmova, te daje mišljenja i preporuke o bilo kojem aspektu konkurencije, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državnog organa, gospodarskog subjekta ili društva.

Također, Konkurencijsko vijeće je sukladno s člankom 25. stavak (2) Zakona, nadležno da na nacrt, prijedloge zakona i drugih propisa iz oblasti koje imaju utjecaja na tržišnu konkurenciju, daje mišljenje o njihovoj usklađenosti sa Zakonom.

Na nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br.33/03, 72/09) Konkurencijsko vijeće je dalo Mišljenje broj: 01-26-7-006-2-/17 od 28.02.2017. godine o njegovoj usklađenosti sa Zakonom o konkurenciji, prije nego što je isti usvojen, kako je to i propisano naprijed navedenim članom Zakona.

Nadalje, Konkurencijsko vijeće je izvršilo analizu odredbi predmetne Uredbe, u smislu sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije, te je stanovišta da Vlada Federacije BH predmetnom Uredbom ne narušava slobodno formiranje cijena na tržištu upravljanja otpadom koji poslije uporabe postaju posebna kategorija otpada.

Naime, Zakonom koji se primjenjuje u Republici Srpskoj i Uredbama u Federaciji BiH, su propisane iste naknade za gume, ulja, vozila, akumulatore i baterije, koje se plaćaju entitetskim fondovima za zaštitu okoliša i počeli su se primjenjivati od 01.01.2022. godine u oba entiteta.

Donošenje ovih uredbi i drugih propisa u Federaciji BiH je doprinijelo u velikoj mjeri harmonizaciji zakonodavstva između dva entiteta, koje se odnosi na posebne kategorije otpada kao što su: gume, ulja, vozila, baterije i akumulatori.

Stoga, Konkurencijsko vijeće smatra da se ne radi o povredi članka 4. Zakona o konkurenciji, odnosno o primjeni različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Ovo mišljenje je dano isključivo na temelju podataka navedenih u Zahtjevu, te ukoliko dani podatci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, ovo mišljenje se ne može primijeniti.

Predsjednik

Nebojša Popić